

Ινστιτούτο Εργασίας Γ.Σ.Ε.Ε.

Δίκτυο Υπηρεσιών Πληροφόρησης & Συμβουλευτικής Εργαζομένων και Ανέργων

 Σεπτέμβριος 2020

 Τάσεις και εξελίξεις στην αγορά εργασίας
ως εργαλείο αναζήτησης εργασίας

INE - ΓΣΕΕ

www.inegsee.gr

info@inegsee.gr

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση».

Περιεχόμενα

σελ.

3

Εισαγωγή

1, Γενικά χαρακτηριστικά της αγοράς εργασίας

σελ.

4-8

Οι τάσεις και οι εξελίξεις

- Η ανάλυση των αγγελιών εργασίας
- Η τεχνολογική εξειδίκευση και τα επαγγέλματα
- Οι εξελίξεις στην αγορά εργασίας από την εμφάνιση της πανδημίας
- Οι θέσεις εργασίας και οι αναγκαίες δεξιότητες

σελ.

8

3, Αντί επιλόγου

σελ.

9

4, Πηγές

Συντάκτες:

Αχιλλέας Βαιόπουλος, Ιωάννα Δενδρή, Σταματία Μόσχου

Σε μια εποχή οικονομικής ύφεσης και διαρκών μεταβολών, οι οποίες επηρεάζουν σημαντικά τη σταθερότητα, τα χαρακτηριστικά και τις συνθήκες της απασχόλησης, η αναζήτηση εργασίας αποτελεί μια πολυσύνθετη διαδικασία, που απαιτεί από το άτομο να έχει υψηλά επίπεδα αυτογνωσίας, να προσφεύγει σε διαρκή και έγκυρη ενημέρωση για τις εξελίξεις, να βρίσκεται σε εγρήγορση και ετοιμότητα και να διαθέτει στρατηγική, δεξιότητες ευελιξίας και προσαρμογής καθώς και γρήγορα αντανακλαστικά.

Η διερεύνηση των επιλογών του ατόμου στην αγορά εργασίας προϋποθέτει να εξετάσει τόσο τις προσωπικές του δυνατότητες όσο και τις απαιτήσεις του επαγγελματικού περιβάλλοντος και να αξιοποιήσει τις πληροφορίες και από τις δύο πλευρές, καταλήγοντας σε χρήσιμα συμπεράσματα για τις επαγγελματικές απαιτήσεις σε γνώσεις και δεξιότητες.

Ως εκ τούτου, η γνώση και η διερεύνηση των τάσεων και των εξελίξεων στην αγορά εργασίας για όποιον τις παρακολουθεί συνιστούν χρήσιμο εργαλείο για τον επαγγελματικό σχεδιασμό και τη διαμόρφωση των επαγγελματικών και εκπαιδευτικών αποφάσεων, οι οποίες συμβάλλουν ή και καθορίζουν την παραμονή, την ένταξη ή την επανένταξή του στην αγορά εργασίας.

1 Γενικά χαρακτηριστικά της αγοράς εργασίας

Διαχρονικά, η αγορά εργασίας ακολουθεί τις επιστημονικές, κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις και διαμορφώνει ανάλογα τα χαρακτηριστικά της. Ορισμένα εξ αυτών που χαρακτηρίζουν ιδιαίτερα τη σύγχρονη αγορά εργασίας είναι τα ακόλουθα:

- Η αυξημένη χρήση της τεχνολογίας στην εργασία
- Η ιδιωτικοποίηση του δημόσιου τομέα
- Τα ευέλικτα μοντέλα απασχόλησης (μερική και εκ περιτροπής απασχόληση, τηλεργασία κ.λπ.)
- Οι μεταβαλλόμενες οργανωτικές δομές
- Η γνώση για τις τάσεις και εξελίξεις στην αγορά εργασίας
- Η ανάγκη για συνεχή επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση

Επιπλέον, είναι απαραίτητες μια σειρά από δεξιότητες, τις οποίες διάφορες μελέτες αναδεικνύουν ως «κομβικές». Κρίνονται σημαντικές για την επιτυχία στο χώρο εργασίας και δεν σχετίζονται με συγκεκριμένα τυπικά προσόντα, μπορούν να αναπτυχθούν με ποικίλους τρόπους και να εφαρμοστούν σε διαφορετικά εργασιακά περιβάλλοντα. Ενδεικτικά, θεωρούνται κομβικές οι παρακάτω κατηγορίες δεξιοτήτων:

- Οι επικοινωνιακές δεξιότητες
- Οι δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων
- Η προσαρμοστικότητα
- Η συνεργασία
- Οι θετικές στάσεις και συμπεριφορές
- Οι ψηφιακές δεξιότητες

Επομένως, η προσπάθεια του ατόμου να ενταχθεί, να επανενταχθεί στην αγορά εργασίας ή να βελτιώσει τους όρους της επαγγελματικής του κινητικότητας ενισχύεται περαιτέρω κατέχοντας και αξιοποιώντας ως εργαλείο -μεταξύ των άλλων- και τη γνώση των τάσεων και των εξελίξεων στη σύγχρονη αγορά εργασίας.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι τάσεις και οι εξελίξεις στην αγορά εργασίας ως εργαλείο αναζήτησης εργασίας και βελτίωσης της θέσης του εργαζομένου στην επιχείρηση, όπως αυτές αποτυπώνονται σε διάφορες μελέτες, υπό την εξέταση διαφορετικών παραμέτρων.

Η ανάλυση των αγγελιών εργασίας

Η **ανάλυση των αγγελιών** εργασίας δίνει στο ενδιαφερόμενο άτομο πληροφορίες και γνώση για τους δείκτες ανεργίας, τα περιζήτητα επαγγέλματα και τις ανάγκες της αγοράς εργασίας για επικαιροποιημένες δεξιότητες των εργαζομένων, καθώς αυτές μεταβάλλονται ακολουθώντας τις εξελίξεις.

Έτσι, για παράδειγμα, μια πρώτη πληροφορία που δίνουν οι αγγελίες για τις εξελίξεις στην αγορά εργασίας είναι η ταυτόχρονη με την έναρξη της οικονομικής κρίσης **μείωση των αγγελιών εργασίας σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη**.

Επίσης, το άτομο μέσω της ανάλυσης των αγγελιών εργασίας μπορεί να λάβει την πληροφορία ότι τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο **αυξήθηκαν οι αγγελίες εργασίας που αφορούσαν θέσεις εργασίας με χαμηλό εκπαιδευτικό προφίλ και ελάχιστα προσόντα**. Μια πιθανή αιτία είναι η δύσκολη οικονομική συγκυρία, η οποία, σε συνδυασμό με τη θεσμική μείωση των κατώτατων μισθών, έδωσε τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να συμπιέσουν το μισθολογικό τους κόστος, αναζητώντας εργαζομένους με ελάχιστα προσόντα, τους οποίους να αμείβουν με τον κατώτατο μισθό.

Τέλος, μια άλλη πληροφορία που δίνεται από την ανάλυση των αγγελιών εργασίας αφορά τις απαιτούμενες δεξιότητες, οι οποίες διαφαίνονται εάν δώσουμε προσοχή στο **περιεχόμενο των αγγελιών** και δη σε αυτές που περιγράφουν αναλυτικά την **προσφερόμενη θέση εργασίας** και τα **απαιτούμενα** γι' αυτή **προσόντα**. Έτσι, το άτομο δύναται να κρίνει ποια προσόντα είναι πλέον απαραίτητα για μία θέση εργασίας που τυχόν το ενδιαφέρει.

Η τεχνολογική εξειδίκευση και τα επαγγέλματα

Σύμφωνα με την Ετήσια Έκθεση για την ελληνική οικονομία του 2019 του ΙΝΕ ΓΣΕΕ, οι κλάδοι με υψηλή τεχνολογική εξειδίκευση φάνηκαν να είναι πιο ανθεκτικοί στην απώλεια θέσεων εργασίας, κατά την οικονομική κρίση το διάστημα 2008-2018, έναντι των κλάδων μέσης και χαμηλής εξειδίκευσης. Φαίνεται επίσης ότι οι κλάδοι υψηλής τεχνολογικής εξειδίκευσης ανακάμπτουν ταχύτερα. Σύμφωνα πάντα με την ίδια μελέτη, οι κλάδοι υψηλής τεχνολογικής εξειδίκευσης απασχολούν περισσότερους άνδρες (61%) παρά γυναίκες (39%). Οι γυναίκες όμως φαίνεται να καταλαμβάνουν μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής στον φαρμακευτικό κλάδο, ο οποίος όμως είναι ο κλάδος της υψηλότερης τεχνολογικής εξειδίκευσης.

Παρακάτω παρατίθενται τα ποσοστά που συγκεντρώνουν διάφοροι κλάδοι επαγγελματιών ως προς τον παράγοντα και το βαθμό της απαιτούμενης τεχνολογικής εξειδίκευσης:

τεχνολογική εξειδίκευση

- Επαγγελματίες επιχειρήσεων και διοίκησης (28%)
- Επιστημονικά επαγγέλματα (15,2%)
- Επαγγελματίες υγείας (10,2%)
- Υπάλληλοι γραφείου (10,2%)
- Χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων (6,7%)
- Ανειδίκευτοι εργάτες (8,6%)

Μέση προς υψηλή τεχνολογική εξειδίκευση

- Επιστημονικά επαγγέλματα (13,7%)
- Υπάλληλοι γραφείου (10,2%)
- Επαγγελματίες επιχειρήσεων και διοίκησης (5,7%)
- Ηλεκτρολόγοι και ηλεκτρονικοί (12,4%)
- Τεχνίτες μετάλλων και μηχανημάτων (12,2%)
- Χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων και μηχανημάτων (8,7%)
- Ανειδίκευτοι εργάτες (13,7%)

Μέση προς χαμηλή τεχνολογική εξειδίκευση

- Τεχνίτες μετάλλων και μηχανημάτων (21,9%)
- Χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων και μηχανημάτων (12,9%)
- Ανειδίκευτοι εργάτες (9,7%)
- Ηλεκτρολόγοι και ηλεκτρονικοί (6,3%)
- Τεχνίτες θετικών επιστημών και μηχανικής (4,3%)
- Οδηγοί (4,1%)
- Τεχνίτες ανέγερσης και αποπεράτωσης κτιρίων (2,1%)
- Υπάλληλοι γενικών καθηκόντων και άλλοι υπάλληλοι (12,4%)
- Επιστημονικά επαγγέλματα (4,4%)
- Διευθυντικό προσωπικό (3,5%)
- Επαγγελματίες επιχειρήσεων και διοίκησης (2,9%)
- Επαγγελματίες διοίκησης, νομικού και πολιτιστικού κλάδου (2,6%)

Χαμηλή τεχνολογική εξειδίκευση

- Τεχνίτες επεξεργασίας τροφίμων (26,7%)
- Χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων και μηχανημάτων (10,1%)
- Οδηγοί (6,6%)
- Χειροτέχνες - τυπογράφοι (5,8%)
- Ανειδίκευτοι εργάτες (8 %)
- Συλλέκτες απορριμμάτων, καθαριστές, βοηθοί (7,5%)
- Πωλητές (10,5%)
- Υπάλληλοι γενικών καθηκόντων και άλλοι υπάλληλοι (7,8%)
- Διευθυντικό προσωπικό (3,1%)
- Επαγγελματίες επιχειρήσεων και διοίκησης (2,3%)
- Επιστημονικά επαγγέλματα (1,8%)

Επιπλέον, σύμφωνα με το **Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΙΕΑΔ)** και την Ετήσια Έκθεση που δημοσιεύει, βάσει του μηχανισμού διάγνωσης αναγκών της αγοράς εργασίας, οι 10 δυναμικότεροι κλάδοι της οικονομίας για το 2019 ήταν οι εξής:

1. Δραστηριότητες εστιατορίων και μονάδων κινητής εστίασης
2. Παροχή υπηρεσιών στο κοινωνικό σύνολο

3. Λιανικό εμπόριο οικιακού εξοπλισμού
4. Καλλιέργεια μη πολυετών φυτών
5. Ξενοδοχεία και παρόμοια καταλύματα
6. Λιανικό εμπόριο εξοπλισμού πληροφοριακών και τηλεπικοινωνιακών συστημάτων
7. Ανώτερη εκπαίδευση
8. Ενσύρματες τηλεπικοινωνιακές δραστηριότητες
9. Δραστηριότητες άσκησης ιατρικών και οδοντιατρικών επαγγελματιών
10. Δραστηριότητες ηλεκτρολογικών, υδραυλικών και άλλων κατασκευών

Παρομοίως και σε συνάρτηση με τις γενικότερες εξελίξεις στην αγορά εργασίας, τα πέντε (5) επαγγέλματα με τον μεγαλύτερο δυναμισμό στη χώρα μας για το 2019 (σύμφωνα με το **ΕΡΓΑΝΗ**) ήταν τα εξής:

1. Υπάλληλοι γραφείου (δραστηριότητες ασφάλειας, έρευνα αγοράς, παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών και δραστηριότητες τηλεφωνικών κέντρων)
2. Απασχολούμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών (δραστηριότητες υπηρεσιών εστιατορίων, παροχής ποτών, δραστηριότητες κομμωτηρίων και κέντρων αισθητικής, υπηρεσίες διάθεσης ανθρώπινου δυναμικού, νοσοκομειακές δραστηριότητες)
3. Πωλητές και ασκούντες συναφή επαγγέλματα (λιανικό εμπόριο τροφίμων, καπνών ή ποτών, ζαχαροπλαστική, γραφεία εύρεσης προσωρινής απασχόλησης)
4. Εκπαίδευση (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και άλλη εκπαίδευση)
5. Οδηγοί μέσω μεταφοράς και κινητού εξοπλισμού (οδικές μεταφορές εμπορευμάτων, άλλες χερσαίες μεταφορές επιβατών κ.ά.)

Στην εκστρατεία ενημέρωσης του ΣΕΒ (2019) «Η Ελλάδα παράγει: Επαγγέλματα με μέλλον» παρουσιάζονται τα επαγγέλματα που είναι άμεσα συνδεδεμένα με τις νέες προκλήσεις και έχουν υψηλή ζήτηση και είναι τα εξής:

1. Μηχανικός δικτύων και βάσεων δεδομένων
2. Μηχανικός ανάπτυξης λογισμικού
3. Τεχνικός ηλεκτρονικών υπολογιστικών συστημάτων και δικτύων
4. Τεχνικός βιομηχανικών εγκαταστάσεων
5. Τεχνικός αυτοματισμών
6. Στέλεχος διαχείρισης ασφάλειας & ποιότητας τροφίμων
7. Εργοδηγός κλάδου εξόρυξης
8. Στέλεχος προώθησης εξαγωγών
9. Στέλεχος εφοδιαστικής αλυσίδας
10. Τεχνικός ηλεκτρολογικών συστημάτων, εγκαταστάσεων και δικτύων
11. Χειριστής μηχανημάτων έργου

Όπως αναδεικνύεται λοιπόν από τα παραπάνω, τα αποτελέσματα μελετών και ερευνών των θεσμικών φορέων στην Ελλάδα μπορούν να ενισχύσουν το άτομο στην κατανόηση των τάσεων και εξελίξεων στην αγορά εργασίας. Ενδεικτικά, το άτομο μπορεί να προσφύγει και να αξιοποιήσει ως εργαλείο το Μηχανισμό Διάγνωσης Αναγκών του ΕΙΕΑΔ (www.eiead.gr), που αποτελεί ταυτόχρονα και εργαλείο για την αναζήτηση εργασίας και την επαγγελματική ανάπτυξη, αφού αποτυπώνει με αριθμούς τις τάσεις και εξελίξεις στην αγορά εργασίας τόσο σε τοπικό επίπεδο (νομός, περιφέρεια) όσο και σε εθνικό.

Οι εξελίξεις στην αγορά εργασίας από την εμφάνιση της πανδημίας

Η γνώση των τάσεων και των εξελίξεων στην αγορά εργασίας είναι πολύ βοηθητική για ένα άτομο όταν είναι και επικαιροποιημένη σε σχέση με τις τρέχουσες εξελίξεις. Έτσι, στις σημερινές ειδικές συνθήκες της αγοράς εργασίας, όπως διαμορφώθηκαν από την εμφάνιση και διάδοση της πανδημίας του Covid-19, τα μέτρα για την αντιμετώπισή του έφεραν τεράστιες αλλαγές σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δράσης και αναμένεται να έχουν ανυπολόγιστες συνέπειες στην οικονομία σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, ενώ ο τομέας της απασχόλησης φαίνεται να πλήττεται σημαντικά και η ανεργία να επιτείνεται.

Σύμφωνα με το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (**IOBE**) και τα αποτελέσματα των ερευνών οικονομικής συγκυρίας για τον Μάρτιο του 2020, εν μέσω των εξελίξεων λόγω του Covid-19 έχει επιδεινωθεί σημαντικά ο δείκτης οικονομικού κλίματος σε εθνικό και πανευρωπαϊκό επίπεδο, με τις μεγαλύτερες συνέπειες να έχουν επέλθει στις υπηρεσίες και στο λιανικό εμπόριο, γεγονός που συμπαρασύρει και τα επαγγέλματα που σχετίζονται με τους παραπάνω κλάδους.

Πρόσφατη ανάλυση του **INE ΓΣΕΕ** καταδεικνύει το εύρος και την ένταση των επιπτώσεων της υγειονομικής κρίσης στην εγχώρια αγορά εργασίας. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων (Ιούλιος 2020), ο κλάδος που σχετίζεται με μη χειρωνακτικά και υψηλής εξειδίκευσης επαγγέλματα ανήκει στους κλάδους χαμηλού κινδύνου αναφορικά με την πανδημία Covid-19, ενώ τα χειρωνακτικά επαγγέλματα χαμηλής εξειδίκευσης ανήκουν σε κλάδους υψηλού κινδύνου. Επιπλέον, οι κλάδοι που υπέστησαν τη μεγαλύτερη βλάβη από την κοινωνική αποστασιοποίηση και ακολούθως αντιμετωπίζουν σοβαρό κίνδυνο στην απασχόληση είναι, μεταξύ άλλων, το χονδρικό και λιανικό εμπόριο, οι υπηρεσίες παροχής καταλύματος και εστίασης και οι υπηρεσίες επισκευής μηχανοκίνητων.

Σε αυτή τη συγκυρία επεκτάθηκε και η εφαρμογή της **τηλεργασίας**, η οποία ήταν θεσμοθετημένη ως ειδική μορφή παροχής εργασίας με οικειοθελή χαρακτήρα για τον εργαζόμενο, ωστόσο τους τελευταίους μήνες έχασε τον οικειοθελή χαρακτήρα της για περιπτώσεις που ισχύουν έκτακτες συνθήκες και για όσο αυτές διαρκούν, καθώς επιλέχθηκε ως ένα από τα μέτρα αντιμετώπισης του κορονοϊού και επιπλέον αναδεικνύεται ως κυρίαρχη τάση για το μέλλον. Αυτό συνεπάγεται ότι ο εργαζόμενος οφείλει να διαθέτει τις απαιτούμενες γνώσεις και ψηφιακές δεξιότητες για να μπορέσει να εκτελέσει την εργασία του, και αυτό αποτελεί πλέον πρόκριμα απόδοσης και παραγωγικότητας.

Οι συνέπειες της πανδημίας στην αγορά εργασίας και στην οικονομία επισημαίνεται ότι δεν έχουν ακόμη πλήρως αξιολογηθεί, δεδομένου ότι το φαινόμενο βρίσκεται σε εξέλιξη. Ως προς την τηλεργασία, προσδοκάται η περαιτέρω **διασφάλιση των εργασιακών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων των εργαζομένων στη βάση ενός ξεκάθολου πλαισίου κανόνων εργασίας**.

Οι θέσεις εργασίας και οι αναγκαίες δεξιότητες

Σύμφωνα με τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας (International Labour Office - ILO) και τη σχετική αναφορά της για τις παγκόσμιες τάσεις της απασχόλησης (Μάρτιος 2020), την τελευταία δεκαετία μειώθηκε η συμμετοχή των νέων ηλικιών (έως 24 ετών) στην αγορά εργασίας - είτε ως εργαζομένων είτε ως ανέργων. Η μείωση αυτή οφείλεται αφενός μεν στο γεγονός ότι ένα ποσοστό νέων παραμένει στην εκπαίδευση, συνεχίζοντας σε μεταδευτεροβάθμιο ή τριτοβάθμιο επίπεδο σπουδών, ενισχύοντας έτσι τις δεξιότητές τους, αφετέρου δε στο γεγονός ότι ένα ποσοστό νέων εκτός εκπαίδευσης και κατάρτισης παραμένει και εκτός εργασίας (NEET). Αυτό οδηγεί στη διαπίστωση της ανάγκης **για συνεχή ενίσχυση των προσόντων του ατόμου μέσω εργασίας, εκπαίδευσης και κατάρτισης**. Η ίδια αναγκαιότητα τονίζεται και σε έρευνα του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ) με τίτλο «Επιχειρήσεις και ανθρώπινο δυναμικό» (2019), όπου διαπιστώνεται ότι το 36% των επιχειρήσεων αντιμετωπίζει δυσκολίες στην πλήρωση των κενών θέσεων εργασίας, με την έλλειψη κατάλληλων δεξιοτήτων να αναδεικνύεται ως ο σημαντικότερος λόγος.

Εξάλλου, σύμφωνα με τα συμπεράσματα έρευνας του **Cedefop (Ευρωπαϊκό Κέντρο για την ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης)**, που έγινε το 2015 για τις δεξιότητες και τις θέσεις εργασίας στην Ευρώπη, προκύπτει ότι το 43% των εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχουν

αντιμετωπίσει αλλαγές στις τεχνολογίες που χρησιμοποιούν στην εργασία τους την τελευταία πενταετία, ενώ το 47% έχει αντιμετωπίσει αλλαγές στις εργασιακές μεθόδους και πρακτικές που εφαρμόζει. Οι τάσεις αυτές υπογραμμίζουν την ανάγκη αναβάθμισης των δεξιοτήτων των εργαζομένων καθώς την ανάγκη επανειδίκευσης.

Ωστόσο, οι τεχνολογικές αλλαγές και η αυτοματοποίηση δεν οδήγησαν σε μαζική εξαφάνιση θέσεων εργασίας, όπως αναμενόταν, αλλά η απώλεια θέσεων εργασίας σε ορισμένους κλάδους συμπίπτει με την αύξηση των θέσεων εργασίας σε άλλους κλάδους, οπότε αναδεικνύεται εκ νέου η ανάγκη για επανακατάρτιση του ατόμου.

Μεταξύ των μεγάλων πολυεθνικών εταιρειών που συμμετείχαν στην έρευνα για την έκθεση του **Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ** του 2018, σχετικά με το μέλλον των θέσεων εργασίας, οι μισές προέβλεψαν ότι η αυτοματοποίηση θα επιφέρει μείωση του εργατικού δυναμικού τους έως το 2022, το 38% προέβλεψε ότι το εργατικό δυναμικό τους θα αυξηθεί σε αναδυόμενους τομείς, ενώ 1 στις 4 εταιρείες προέβλεψε τη δημιουργία εντελώς νέων θέσεων εργασίας.

Στις προβλέψεις του **Cedefop** (2016) για τις δεξιότητες αποκαλύφθηκε ότι οι θέσεις εργασίας που βασίζονται σε μεγάλο βαθμό σε εργασίες ρουτίνας αναμένεται να μειωθούν, ενώ για τις θέσεις εργασίας που απαιτούνται δεξιότητες του 21ου αιώνα, όπως γνώσεις υψηλού επιπέδου, δεξιότητες ΤΠΕ (Τεχνολογίας, Πληροφοριών, Επικοινωνίας), δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων και δεξιότητες μάθησης, προβλέπεται ανοδική τάση.

Στις προβλέψεις του **Cedefop** και του **Eurofound (Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας)** το 2018, σχετικά με τις απαιτούμενες δεξιότητες έως το 2030, επισημαίνονται η μείωση της σωματικής εργασίας και η αύξηση των πνευματικών εργασιών που απαιτούν επικοινωνιακές και κοινωνικές δεξιότητες. Η πρόβλεψη αυτή ισχύει ιδιαίτερα για θέσεις εργασίας στην κορυφή και στη βάση της κλίμακας δεξιοτήτων, όπου οι ανθρώπινες ικανότητες μπορούν ελάχιστα να αντικατασταθούν από μηχανές, ενώ σημειώνεται ανθεκτικότητα των θέσεων εργασίας που απαιτούν χαμηλό επίπεδο δεξιοτήτων και προσόντων, κάτι που μπορεί να οφείλεται στο γεγονός ότι οι θέσεις αυτές συχνά περιλαμβάνουν προσωπικές υπηρεσίες (ξενοδοχεία, εστίαση, περίθαλψη), οι οποίες επηρεάζονται ελάχιστα από την αυτοματοποίηση.

Επιπροσθέτως, στο ενημερωτικό σημείωμα του **Cedefop** (2019) σχετικά με τις δεξιότητες που ζητούν οι εργοδότες, όπως προκύπτει από την ανάλυση των διαδικτυακών αγγελιών εργασίας, αναφέρεται ότι το ομαδικό πνεύμα και η προσαρμογή στην αλλαγή είναι από τις σημαντικότερες προσωπικές δεξιότητες. Επίσης, η διαχείριση των αλλαγών στους σύγχρονους χώρους εργασίας είναι μια δεξιότητα που ζητείται σε τρεις από τις τέσσερις διαδικτυακές αγγελίες εργασίας, ενώ η ικανότητα ομαδικής εργασίας αποτελεί ζητούμενο σε δύο στις τρεις αγγελίες. Τέλος, σύμφωνα με την ίδια ανάλυση και παρά τις διαφορές μεταξύ των χωρών, τα τρία επαγγέλματα με τη μεγαλύτερη ζήτηση είναι οι προγραμματιστές λογισμικού, οι βοηθοί πωλήσεων και οι φορτοκεφορτωτές.

3 Αντί επιλόγου

Η αγορά εργασίας αλλάζει τα τελευταία χρόνια με συνεχώς αυξανόμενους ρυθμούς και η δυναμική υπερβαίνει κατά πολύ τις απλές αλλαγές στους κλάδους και στα επαγγέλματα. Οι γενικότερες τάσεις δίνουν ορισμένα στοιχεία για τις πιθανές μελλοντικές εξελίξεις τα οποία αναδεικνύουν σε βασική αναγκαιότητα τις γνώσεις τεχνολογίας, ενώ ταυτόχρονα αυξάνεται η ζήτηση κομβικών δεξιοτήτων που μπορούν να εφαρμοστούν σε διαφορετικά εργασιακά περιβάλλοντα, αλλά και συγκεκριμένων χαρακτηριστικών προσωπικότητας.

Η έγκαιρη και αξιόπιστη πληροφόρηση για τις εξελίξεις οδηγεί στην κατανόηση της αλλαγής και ακολούθως η κατανόηση της αλλαγής είναι κρίσιμης σημασίας για το χειρισμό της.

Σε αυτό το επίπεδο η συμβολή του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ είναι καθοριστική, καθώς ως εξειδικευμένος φορέας παρακολουθεί τις τάσεις και τις εξελίξεις, διεξάγει έρευνες, ενημερώνει, υποβάλλει προτάσεις και υποστηρίζει ανέργους και εργαζομένους κυρίως χαμηλών προσόντων και δεξιοτήτων, μέσω του Δικτύου Υπηρεσιών Πληροφόρησης και Συμβουλευτικής εργαζομένων και ανέργων (ΔΥΠΣ ΙΝΕ ΓΣΕΕ), ώστε να διευκολύνει αφενός την κατανόηση και

αφετέρου την αξιοποίηση που προκύπτουν από αυτές τις αλλαγές και εξελίξεις. Με αυτό τον τρόπο συμβάλλει στην ένταξη και παραμονή του δυνητικά εργαζομένου και ανέργου στην αγορά εργασίας, αποτελώντας πολύτιμο αρωγό στη γνώση, κατανόηση και διαχείριση των εξελίξεων, με στόχο **την εξασφάλιση της εργασίας, τη βελτίωση της θέσης και των όρων της και την επαγγελματική ανάπτυξη του ατόμου.**

4 Πηγές

Cedefop (2019), «Οι δεξιότητες που θέλουν οι εργοδότες», Ενημερωτικό σημείωμα, ISBN 978-92-896-2772-6.

International Labour Office (ILO) (2020), “Global Employment Trends for Youth 2020: Technology and the future of jobs”, Annual Report, Geneva.

Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΙΕΑΔ) (2019), Ετήσια Έκθεση με τίτλο «Μηχανισμός διάγνωσης αναγκών της αγοράς εργασίας», Αθήνα.

INE ΓΣΕΕ (2019), Ετήσια Έκθεση με τίτλο «Η ελληνική οικονομία και απασχόληση».

INE ΓΣΕΕ (2020), Δελτίο οικονομικών εξελίξεων «Η τρέχουσα κατάσταση και οι προοπτικές της αγοράς εργασίας στην Ελλάδα».

Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) (2020), «Αποτελέσματα ερευνών οικονομικής συγκυρίας», Μάρτιος 2020.

Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) (2019), Χαρακτηριστικά των ανέργων σύμφωνα με τα δεδομένα της εγγεγραμμένης ανεργίας του ΟΑΕΔ, Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της αγοράς εργασίας, Ιούνιος 2019.

Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ) (2019), Έρευνα με τίτλο «Επιχειρήσεις και ανθρώπινο δυναμικό».

Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ) (2019), Εκστρατεία ενημέρωσης με τίτλο «Η Ελλάδα παράγει: Επαγγέλματα με μέλλον».

Γαλάζιος Κ. και Ρίζος Β. (2020), «Τηλεργασία: Μορφές, οργάνωση, εργασιακά δικαιώματα, κίνδυνοι και οφέλη», Δίκτυο Υπηρεσιών Πληροφόρησης και Συμβουλευτικής Εργαζομένων και Ανέργων, Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ.

Γούλας Χ. (2019), Εκπαίδευση και απασχόληση: Δείκτες και στρατηγικά διακυβεύματα, ΚΑΝΕΠ ΓΣΕΕ & Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ.

Γούλας Χ., Ζάγκος Χ. και Παϊζης Ν. (2019), Δεξιότητες, εκπαίδευση και απασχόληση: Εκπαιδευτικοί δείκτες και εργατικό δυναμικό, Εκπαίδευση και απασχόληση, Κείμενο Παρέμβασης, Αθήνα: ΚΑΝΕΠ ΓΣΕΕ.

Λαπατσιώρας Σ., Μηλιός Γ. και Μιχαηλίδης Π. (2020), Οι επιπτώσεις της ψηφιοποίησης στην αγορά εργασίας, Παρατηρητήριο Οικονομικών και Κοινωνικών Εξελίξεων, Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ.

Ινστιτούτο Εργασίας Γ.Σ.Ε.Ε.

Εμ. Μπενάκη 71Α, Τ.Κ. 10681, Αθήνα, Τηλ: 210 3327710, Fax: 210 3304452

INE - ΓΣΕΕ

www.inegsee.gr

info@inegsee.gr